

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

162
13.01.2006

Bi... Senatului
Bp. 700 24.01.2006

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 4/1953 privind Codul familiei*, inițiată de domnii deputați Marin Diaconescu, Cătălin Lucian Matei și Florin Iordache aparținând Grupului parlamentar al PSD (Bp. 700/2005).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr. 4/1953 privind Codul familiei, în sensul amendării unor dispoziții care au condus la dificultăți practice în aplicarea legii.

II. Propuneri și observații

1. La elaborarea proiectului Codului civil adoptat de Senat și aflat în dezbateră Comisiei juridice, de disciplină și imunități ale Camerei Deputaților, a fost aleasă soluția includerii în cuprinsul său a dispozițiilor Codului familiei, în vederea realizării unei reglementări unitare a materiei, revenindu-se, astfel, la structura inițială a Codului civil.

Dispozițiile de dreptul familiei sunt cuprinse, astfel, în Cartea a II-a – "*Familia*" a proiectului Codului civil și au fost construite în lumina prevederilor

conținute de convenții internaționale la care România este parte, cum este și Convenția cu privire la drepturile copilului, a principiilor conținute de recomandările europene în domeniu, înlocuind reglementarea actuală din Codul familiei, reglementare care nu mai ocrotește adesea, în mod corespunzător, conținutul valorilor și relațiilor personale și patrimoniale pe care le presupune familia. De asemenea, această carte, prin reglementarea responsabilității părintești și a obligației de întreținere, încearcă să dea răspuns criteriului referitor la protecția copilului, criteriu ce trebuie îndeplinit de România, în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

În același timp, elementele ce țin de statutul persoanei fizice, acestea sunt reglementate în Cartea I – "*Despre persoane*" a proiectului Codului civil.

2. Referitor la completarea **art. 22**, precizăm că anularea hotărârii declarative de moarte se poate realiza din motive anterioare sau cel mult concomitente cu hotărârea instanței și acestea pot fi atât procedurale cât și de fond (reapariția soțului considerat decedat reprezintă doar motiv de fond).

Precizăm, de asemenea, că reglementarea procedurii declarării judecătorești a morții este cuprinsă în Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice și juridice (art. 16-21). Art. 20 din actul normativ menționat prevede, ca regulă generală, că anularea hotărârii declarative de moarte se poate face oricând, dacă cel declarat mort este în viață. Prin urmare, actul normativ care stabilește sediul materiei conține ipoteza avută în vedere în propunerea legislativă, astfel încât nu mai este necesară reluarea sa și într-un text legal care stabilește un efect specific pentru valabilitatea căsătoriei, text care poate fi interpretat prin corelare cu Decretul nr. 31/1954, dreptul comun în materie.

3. În ceea ce privește propunerea de extindere a cazurilor de divorț și la situația în care starea sănătății celuilalt soț face imposibilă continuarea căsătoriei, instituirea unui astfel de motiv este condiționată de întrunirea unor condiții speciale, precum și a unei proceduri în care se poate invoca acest caz de divorț.

Totodată, prevederea propusă este imorală și nu respectă principiile privind căsătoria și familia așa cum sunt statuate prin actul juridic și prin norme sociale.

4. Referitor la propunerea de completare a **art. 40 alin. (2)**, aceasta este de natură a restrânge cazurile în care instanța poate încuviința păstrarea numelui de familie al celuilalt soț, după divorț. În formularea actuală, textul lasă această posibilitate la aprecierea instanței, care dispune în funcție de circumstanțele cauzei dacă păstrarea numelui celuilalt soț se impune și după desfacerea căsătoriei prin divorț.

Prin textul propus se restrânge posibilitatea de apreciere, prevăzându-se că păstrarea numelui poate fi dispusă de instanță în lipsa învoielii părților numai

dacă solicitantul dovedește că menținerea este necesară pentru continuarea carierei care este strâns legată de numele său. Or, păstrarea numelui poate fi legată și de alte aspecte care țin de viața privată a unei persoane și nu neapărat de cariera acesteia.

5. Propunerea de la **art. 42 alin. (2)** are în vedere precizarea faptului că încredințarea copiilor unor rude sau altor persoane să fie făcută pentru motive temeinice și numai atunci când copiii nu pot fi încredințați unuia dintre părinți.

Față de această propunere, precizăm că textul alin. (2) al art. 42 instituie o excepție de la regula cuprinsă în alin. (1) al aceluiași articol, în sensul că încredințarea copiilor unor alte persoane decât părinții, în cazul divorțului, se face numai dacă există motive temeinice care impun această decizie pentru protejarea interesului superior al copilului. Este evident că instanța judecătorească, la evaluarea cauzei, va decide cu privire la situația unui copil având în vedere, în primul rând, interesul acestuia, acest principiu reieșind, de altfel, și din normele care reglementează protecția drepturilor copilului – avem în vedere art. 2 alin. (1)-(3) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

6. Propunerile de modificare a **art. 54 și 55** au ca obiect extinderea sferei persoanelor care pot introduce acțiune în tăgăduirea paternității, de la soțul mamei, la mamă, respectiv la persoana care pretinde că este tatăl biologic al copilului. Față de această propunere, precizăm că Decizia Curții Constituționale nr. 349/2001 a statuat în sensul lărgirii sferei subiectelor care pot fi titulare ale acțiunii în tăgăduirea paternității, aceasta fiind pusă la îndemâna soțului mamei, a mamei, precum și a copilului în cauză. Curtea Constituțională a stabilit, deci, titularii acțiunii în tăgăduirea paternității, prin aceștia neregăsindu-se persoana care pretinde că este tatăl copilului. Această persoană are deschisă calea recunoașterii copilului, recunoaștere care se poate realiza potrivit art. 57 și 58 din Codul familiei.

7. În privința textului propus la **art. 101** considerăm că acesta încalcă prevederile Convenției privind drepturile copilului, precum și prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, întrucât normele legale interne și internaționale protejează copilul și nu interesele statului.

8. Referitor la modificarea **alin. (2) al art. 105**, menționăm că încuviințarea prealabilă, necesară minorului în vârstă de peste 14 ani pentru

a exercita singur drepturile și obligațiile, este acordată de părinți (aceasta reprezintă regula). În cazul în care părinții nu pot exercita acest drept se aplică regulile de reprezentare legală a minorului (excepția).

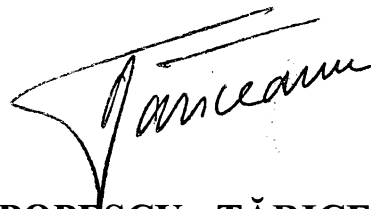
9. Se propune și abrogarea **art. 117 lit. d)** care prevede că nu poate fi numit tutore cel lipsit, potrivit legii speciale, de dreptul de a alege și a fi ales deputat. Într-o interpretare a textului art. 117 lit. d) potrivit noilor reglementări în materie, textul are în vedere persoanele ale căror drepturi politice le-au fost restrânse. Restrângerea unor drepturi survine ca urmare a săvârșirii unor categorii de fapte, eliminarea condiției din art. 117 lit. d) nefiind o garanție a respectării interesului superior al copilului.

10. Cu privire la **art. 119**, precizăm că denumirile de instituții se modifică implicit prin actul de organizare al acestora.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului